

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk

Uw brief van

Contactpersoon

Uw kenmerk

Onderwerp

Advies concept wetsvoorstel adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind

Geachte heer Dekker,

Bij brief van 27 juni 2018 heeft u de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gevraagd op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en artikel 57, eerste lid, onder c, AVG te adviseren over het concept wetsvoorstel adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (hierna: het conceptwetsvoorstel).

Hiermee voldoet de AP dan ook aan uw verzoek.

Achtergrond conceptwetsvoorstel

Eén van de manieren om mensen te steunen die financieel in zwaar weer zitten, is de benoeming van een beschermingsbewindvoerder door de rechter. Deze bewindvoerder beslist over geldzaken van de betrokkene. Hij moet zorgen voor een stabiele situatie en betaalt de rekeningen van huur, gas, water en licht. Verder is het de taak van de beschermingsbewindvoerder om deze mensen naar schuldhulpverlening te leiden, dan wel naar een schuldsaneringstraject.

Op dit moment buigt de rechter zich uitsluitend over de vraag of een beschermingsbewindvoerder moet worden aangesteld. Het conceptwetsvoorstel introduceert in artikel 432 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek het recht voor gemeenten om de rechter te adviseren bij de beantwoording van de vraag of een voldoende behartiging van de belangen van de betrokkene kan worden bewerkstelligd met een meer passende en minder verstrekkende voorziening dan met de instelling van schuldenbewind. Op deze manier kunnen gemeenten hun regierol bij de aanpak van schuldenproblematiek beter vervullen en krijgt de rechter de mogelijkheid af te wegen of kan worden volstaan een met minder ingrijpende vorm van ondersteuning dan schuldenbewind.

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
z2018-16043

De maatregel vloeit voort uit het regeerakkoord. Het is onderdeel van het Actieplan Brede Schuldenaanpak dat onlangs naar de Tweede Kamer is gestuurd. Doel is om mensen met schulden beter te helpen en het aantal mensen met problematische schulden terug te dringen.

Inhoud concept wetsvoorstel

De gemeente waar de betrokkene woont krijgt adviesrecht, maar kan als beleid voeren dat geen adviezen worden uitgebracht. Om de gemeente de mogelijkheid te geven advies uit te brengen, wordt de griffier van de rechtbank verplicht om een kopie van het verzoek tot instelling van beschermingsbewind (hierna: het verzoekschrift) wegens problematische schulden aan de gemeente door te zenden, behalve in die gevallen waarin de gemeente heeft aangegeven geen adviezen uit te brengen.

Het verschaft de gemeente (a) een fundament om de vraag te kunnen beantwoorden of een voldoende behartiging van de belangen van de betrokkene kan worden bewerkstelligd met een meer passende en minder verstrekkende voorziening dan met de instelling van beschermingsbewind, en (b) de mogelijkheid om in contact te treden met de verzoeker, de betrokkene -bij schuldenbewind doorgaans zelf de verzoeker -en de beoogde beschermingsbewindvoerder, aldus de memorie van toelichting.

Als de gemeente advies uitbrengt, doet zij dit binnen vier weken na ontvangst van de kopie van het verzoek. Voor crisissituaties geldt een adviestermijn van drie dagen.

Beoordeling

Ten aanzien van het conceptwetsvoorstel maakt de AP de volgende op- en aanmerkingen.

Gegevens omtrent de lichamelijke en geestelijke toestand

In de memorie van toelichting¹ wordt geconcludeerd dat: "Door het ontvangen van het verzoekschrift wordt de gemeente verwerker van de persoonsgegevens die daarin zijn opgenomen. In paragraaf 4.1 is toegelicht dat de griffier aan de doorzendplicht kan voldoen door het verzoekschriftformulier, dat de rechtspraak heeft ontwikkeld, aan de gemeente door te zenden. In het huidige formulier wordt onder meer gevraagd in te vullen de naam, contactgegevens en geboortedatum en -plaats van de betrokkene, van de verzoeker, van belanghebbenden (bijv. de partner en kinderen) en van de beoogde bewindvoerder. Verder wordt onder meer verzocht in te vullen de reden van het verzoek tot instelling van beschermingsbewind (lichamelijke of geestelijke toestand, of verkwisting dan wel problematische schulden, en de feiten waaruit dat blijkt) en de omvang van het beschermingsbewind (alle goederen van betrokkene of een deel daarvan). Deze gegevens zijn gewone persoonsgegevens in de zin van de AVG".

Ingevolge artikel 4, onderdeel 15, van de AVG, zijn gegevens over gezondheid: "persoonsgegevens die verband houden met de fysieke of mentale gezondheid van een natuurlijke persoon, waaronder gegevens over verleende gezondheidsdiensten waarmee informatie over zijn gezondheidstoestand wordt gegeven".

De gegevens omtrent de lichamelijke of geestelijke toestand van de persoon ten behoeve van wie het verzoek wordt gedaan en de feiten waaruit dat blijkt, die op het verzoekschrift staan aangegeven, zijn gelet op deze definitie en in tegenstelling tot de conclusie in de memorie van toelichting geen "gewone"

¹ Memorie van toelichting, pagina 13, vijfde alinea.

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
z2018-16043

persoonsgegevens, maar gezondheidsgegevens en dus bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 van de AVG.

De AP adviseert de aan het concept ten grondslag liggende gegevensbeschermingseffectbeoordeling in het licht van bovenstaande te hernieuwen en de tekst in de memorie van toelichting op dit punt aan te passen.

Voor bijzondere persoonsgegevens geldt voorts dat verwerking niet alleen op een rechtmatige grondslag dient te berusten, maar dat ook een uitzondering op het beginselverbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken (artikel 9, eerste lid, van de AVG) van toepassing moet zijn.

De AP adviseert in de memorie van toelichting uiteen te zetten welke uitzondering in casu aan de orde is.

Grondslag verwerking persoonsgegevens

In de memorie van toelichting² wordt gesproken van een "wettelijke verplichting" als grondslag voor verwerking van persoonsgegevens, terwijl verwezen wordt naar artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de AVG. "Wettelijke verplichting" is de grondslag voor verwerking van persoonsgegevens in artikel 6, eerste lid, onderdeel c, van de AVG. Onderdeel e van artikel 6, eerste lid AVG betreft de grondslag inzake een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag die aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.

De AP adviseert de omschrijving van de grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens en de verwijzing naar het artikel in de AVG met elkaar in overeenstemming te brengen.

Noodzaak gebruik BSN

In de memorie van toelichting³ wordt vermeld dat de gemeente in het kader van de adviestaak niet hoeft te beschikken over het BSN van de betrokkene. Het BSN is een uniek en persoonsgebonden identificerend nummer. Overheden kunnen op grond van artikel 10 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer bij de verwerking van hun persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van hun taak gebruik maken van het BSN. Het BSN zorgt ervoor dat de gegevens die betrekking hebben op een bepaalde persoon eenvoudiger en met een grote mate van betrouwbaarheid kunnen worden opgezocht in geautomatiseerde gegevens.⁴ Door het BSN juist wel te verstrekken, is het voor gemeenten onmiskenbaar duidelijk om welke persoon het gaat ten behoeve waarvan het verzoekschrift is ingediend en waaromtrent de gemeente moet adviseren. Dit sluit aan bij de verwerkingsbeginselen van artikel 5, eerste lid onder d van de AVG. Bovendien brengt de verstrekking van het BSN met zich dat een groot aantal andere gegevens niet door de griffier verstrekt behoeven te worden.

De AP adviseert het BSN te blijven verstrekken, zoveel mogelijk in plaats van andere persoonsgegevens.

² Memorie van toelichting, pagina 13, vierde alinea.

³ Memorie van toelichting, pagina 14, derde alinea.

⁴ Memorie van toelichting, pagina 9 bij het wetsvoorstel Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Kamerstukken II 2005/06, 30 312, nr. 3).

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
z2018-16043

Dictum

De AP adviseert u aan het vorenstaande op passende wijze aandacht te schenken.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend.